

SZERKESZTŐI IRODA:
Belkőzpont 21. szám. (Postapost) hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzandók.

ELLENZÉK

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:
Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Lapunk mai számának tartalma: Décs Beszter-
ce, irányítók. — Politikai hírek. — A sirmál. — Dr.
Pauler Tivadar. — Világ folyása. — Egyházi élet. —
Mindenféle. — Közgazdaság.
Tárczák: Erdélyi riadó. (Rudnyánszky Gyula).
— A hétről. — A Viktoria kereszt, angol regény.

Az „Ellenzék” perselye.

Az erdélyi Kulturregyletnek:

A magyarvári gazdasági
akadémia ifjúságának „Ka-
zinczy-kör”-e frt 100. — kr.
Összeg: frt 100. — kr.
Ehez adva az eddigi kimu-
tatást frt 281 02 kr.
Együtt: 381 02 kr.

Décs-Beszterce.

Nem tartozom azon darva lelkek
közé, kik ürmöt szeretnek csepegtetni
a mézes pohárba. Régi és szívs meg-
győződés, hogy közgazdasági munka-
programunk nem helyes, mert a ha-
ladási vágy élénk nyomása alatt, a ma-
lós nemzedék vállára tulságos sok ter-
het rakunk. Nézetem szerint jobb volna
az a politika, a mit a szász földmivelő
követ szalonjával: keveset enni ma,
hogy jusson holnapra is; beosztani az
időt és az anyagot úgy, hogy kitartson
az ujjig. De mint mondom, nem szre-
tem megzavarni a mások örömét és nem
tartom feladatunknak — bármely köztér-
en lobasztani a lelkesedést, s ennél fog-
va nyíltan és őszintén csatlakozom azok-
hoz, kik holnapután, örömlakozások kö-
zött fogadják a décs-besztercei vonatot
s a rajta levő illusztris vendégeket.

E vasut kétségen kívül a b. Bánffy
Dezső főispán műve. Övé a gondolat,
övé a kivitel és övé a felelősség. Ő
építette ki Apahidától Deáig néhány
érel ezeltől — s a kezdeményezéssel
járó tréfák és élceken nem hangolták le
erélyét, hanem tevékenysége új talajt
keresett Bethlen és Somkerék felé, úgy
hogy ma már a Szamosvölgyi vasut
Beszterczéig nyulik. A főispán buzgó-
sága még itt sem állapodik meg; Décs
és Nagykároly között már foly a mun-
ka s bizonyára meglesz az összekötés
a Szamosvölgy és Ludasbeszterce
között is. Ekként olyan vasutálózatot
alkot vármegyéjében, a minőhöz ha-
sonló még csak Gömörvármegyében
van hazánk területén.

B. Bánffy Dezső vasmarokkal dol-
gozik — de legalább az utja is vasból
van. Van koncepcziója a tervekben
és akaraterje a kivitelben. Egyetlen
hibája, hogy nincs oppositioja. Persze

ez sem az ő hibája, hanem azoké, kik
egyenként duzzognak, de együtt
tehetetlenül léteznek a vármegyehá-
zán s nagy titokban megirnak egy-egy
hirlapi közleményt, de másnap már
félnek, hogy kitudódik a „ludas” és
háromrét görbitik meg derekukat, csak
hogy megszabaduljanak a gyanu alól.

A b. Bánffy Dezső önkényében
van valami, a mitől nem tagadható el
a becsülés bizonyos mértéke. Nem in-
trikál egy törpe klikkel, nem sugdosó-
dik napvilágtól rejtőzködve, és nem
falánk az önérdék rút piacza. Érzéke
van a magyar állami lét feltételei iránt,
érti a maga mesteriségét, s tisztában
van állásának hordereje felől. Nem min-
dig jól dolgozik, de mindig öntudato-
san dolgozik. Nem gyámoltalan, mint
annyi más kollegája, a kik kimerítve
látják köteleességüket, ha egy egy nyo-
morult jelöltet — kinek sem jogezime
sem népszerűsége nincsen a képviselő-
séghez — keresztül hajtanak a választá-
son; és meglehetősen ment attól az
utálatos kicsinyeskedéstől, mely az apró
zsarnokok apró fogásait közönségesen
jellemzi.

Ez az én áldomásom a május 3-ki
ünnepélyes megnyitásra.
B. Bánffy Dezső két vármegyének
a főispánja. Mindkét megye rakva van
nemzetiségi elemekkel. Kivált Beszter-
ce-Naszód a legexponáltabb vidékek
egyike. Azt hiszem, hogy a főispán a
legésszerűbb kerékvágás választotta ak-
kor, midőn a közgazdasági érdekek kap-
csában keresi az együttélés feltételeit
és az együttérzés rugóit.

Régi véleményem, hogy a nemze-
tiségi küzdők lefegyverzésére két eszköz
áll a magyar kormány rendelkezésére.
Egyik a közgazdasági tényezők sora-
koztatása, másik a közművelődési fej-
lesztése. Mindkettőre áll a jelmondat,
hogy „in hoc signo vinces.” A vasut a
gazdasági tevékenység kiszámíthatatlan
forrásait nyitja meg; az iskola pedig
megmagyarázza a népnek, hogy e for-
rások a magyar állam után lettek hoz-
záférhetők.

Az a gőzsp minden indulásnál és
minden érkezésnél figyelmezteti a bes-
tercei szászokat és a vidéken lakó ro-
mánokat, hogy a német abszolutizmus-
tól nem kaptak pusztá ígéretnél egye-
bet, de a magyar alkotmányosságtól az
életrevaló valóságok egész sorozatát
kapták már is, és várhatják ezentul is.
En a décs-besztercei vasutban a ma-
gyar állam hatásának öröndetes nyil-
vánulását látom s ezen erkölcsi hatás
alól nem emancipálhatják magukat so-

káig a nemzetiségek, mert rossz akara-
tu ujságai nem lesznek képesek sem
a mozdonyt megállítani sem a sineket
fölszedni.

Politikai hírek.

Mit mondott a király a honvédségről.
A nemzet tegnapi számában, közli a hiva-
talos napi parancsot, melyet a honvédség
előtt felolvastak a diszszemle után, vála-
szul a Pesti Napló azon állítására, hogy a
király a honvédséggel elégedetlen volt. A
napi parancs szószertint így hangzik:

„A m. kir. honvédfőparancsnokságának
f. hó 28-án kelt 630. sz. rendelete folytán
cs. és apostoli királyi Felsége a f. hó 28-án
diszkivonulásban résztvevő m. kir. honvéd-
csapatok, valamint a honvédségi Ludovica-
Akadémia növendékei és hallgatóiból ala-
kult osztályok jó kinézése, igen kielégítő tar-
tása és diszszemle fölött legfelsőbb megé-
gedését legkegyelmesebben kijelenti és el-
rendelni méltóztatott, hogy ez a kivonulásban
résztvevő csapatoknak kihirdetessék.”

A képviselőház pénzügyi bizottsága teg-
nap tartott ülését tárgyalta a fővárosi ál-
lamrendőrség számára építendő laktanyáról
szóló trvjavaslatot, mely úgy általánosság-
ban, mint részleteiben Horánszky és Helfy
hozzájárulása után elfogadtatott. Hitelesi-
tette azután a bizottság a közlekedési mi-
nizsterium részére kért 1885. évi póthitel
tárgyában készített jelentést, mely pontnál
Horánszky és Helfy kijelentették, hogy nem
járulhatnak a jelentéshez. De a bizottság töb-
bi tagjai magukévá tették a jelentést.

Háborus hír. A német hadsereg ez év
őzi nagy hadgyakorlatára nem hívnak meg
idegen tiszteket, a mint eddig szokásban
volt. A Correspondencia, mely ezt a hírt vi-
lágá bocsátja, nem mondja el az okokat,
de úgy sejti, hogy bizonyos határoztott
irányban gyűlnék a politikai vihar felhői,
melyek azt szükségessé tették. A nagy nó-
met lapok közlik e hírt és semmi cáfolatot
sem tesznek hozzá.

A sirmál.

(Dr. Pauler Tivadar.)

A magyar tudományosságának és köz-
életnek nagy halottja van. Dr. Pauler Ti-
vadarban a magyar tudósok egyik legki-
emelkedőbb alakja tűnt le nemzeti tudomá-
nyosságunk színteréről.

A megnyitott sir előtt, mely egy hetven
éves aggyastán kibűlt tetemet övének zo-
kógó fájdalom és a közvélemény részvéte
mellett fogja befogadni, elnémul a kritika,
elhallgat a politikai pártmber szava. S bár
az elhunyt államférfi politikai álláspon-
tjával a mi meggyőződésünk soha sem jöhetett
összhangzásba; de mint ember, minthazafi,
mint tudós és mint tanár előtt mindenha tiszte-
lettel hajoljunk meg s velünk együtt min-
den kortársunk) dr. Pauler Tivadar kiváló
tulajdonai, emelkedett humanizmusa, meleg
hazafisága, európai színvonalon állott tudomá-
nyossága és bokros tanári érdemei s mun-
kássága előtt.

A kalendárium csinálók hiába dispu-
tálták rá husvét betére, hogy: csoska hét.
Az ünnepi hangulat csak csökken, de nem
tűnik el a „vizez veltó hétfő”-vel. Lelkünk-
ben zsong a diadalmas „Alleluja” vissz-
hangja s a feltámadás ünnepének két nap-
ján ezer éves emlékek gyűlemlik össze, melyek
napokig, hetekig foglalkoztatnak, talán a
jövő virágfakadásig, mikor újra magasztos
örvendezéssel zengjünk: Alleluja!

Szent igaz, hogy az ünnep nagy vá-
rosban csak cizfrábr, de soha sem olyan
szép, mint falun. A városi nép, ha elvége-
zte ájtatoskodását istennek házában, szerfő-
lött meg van akadva, hogy házán kívül hol
és merre töltse husvét ünnepét — bosszuság
nélkül. Nem is tudok eleget bámulni a vi-
dékienek, a kik, ha még annál olcsóbb vas-
uton is, a fővárosba jönnek ünnepelni. Hisz
ott ásitoznak büszke palotái a fiatal Buda-
pestnek a régi helyükön, a szöke Duna is
ott folyik rendes medrében, csak életet, art
ne keress itt bent, kikötőzött az mind vá-
ros- és zugligetekbe, Gellért- és Svábhegy-
gyekre s a mi még innen is tovább szorult,
meg sem állott — Bécsig.

Ligetekben, kertekben hogy milyen
szegény Budapest, csak sátoros ünnepeken
látszik meg egész szomorú valóságában. Nyá-
ron még csak mezejára, mert vele város el-
költözik egész szegényre s a másik fele, me-
lyet itt rekeszt bűrő, szegénység s más
egyéb „körülmény” (vagy nem elég „kör-
ülmény” a szegénység?) — mondom, ez a
másik fele békessegesen megfár a megkop-
pasztva is népszerű városligetben. De hát
ilyenkor, husvét ünnepén mit csináljon gaz-
dag és szegény? Jól van, a ki teheti, Bécs-
be mén. (Mintha azok a bécsiek nem vol-
rának elegendő!) A ki nem teheti — itt ma-
rad. Zugliget, Svábhegy még nem elég me-
leg, ide csak egy százalék ha jut a mene-
külökből. Bena a városban csak egy vala-

Különösen mint a tudományok hivatott
bajnoka és mint kitűnő tanár, Pauler Ti-
vadar méltán kiérdemelte kortársai osztatlan
elismerését s hodoló nagyrabecsülését. A
jogtudományának kevés olyan fíradhatatlan
szorgalmu, mélyelméjű és hivatott mívelője
volt a legutóbbi fél század alatt Magyar-
országban, mint a budapesti egyetem egyko-
ri népszerű tanára.

Különösen a büntetőjog, jogtudomá-
nyi enciklopédia és észjog terén, elmondá-
hatjuk, Pauler a legutóbbi évtizedek alatt
Magyarország legelső szaktekintélye volt,
kinek határtalan ismeretgazdagságával, lo-
gikájának mélységével és felfogásának ala-
poságával talán egyetlen egy, hasonló szak-
makkal foglalkozó tudósunk sem versenyez-
hetett. E tekintetben elmondhatjuk, hogy
Pauler Tivadar erudicioja európai magaa-
laton állott, amint hogy az ő neve, mint jog-
tudós, a külföld legelső rangu szaktudósai-
nak neveivel együtt említett.

Irodalmi munkásságával valóban el-
évtőlhetetlen érdemeket szerzett magának a
kitűnő tudós s ha más jogezime nem is vol-
na, már ez az egy: irodalmi működése há-
lára kötelezte iránta nemzetünket. Pauler
Tivadar neve a magyar jogi irodalom tör-
ténetének lapjaira ragyogó betűkkel van
beírva. Ez irányban olyan művekkel gazda-
gította irodalmunkat, melyek díszére vál-
nának az angol, francia és német iroda-
lomnak is.

Nem kevésbbé bokros érdemeket szer-
zett azonban Pauler mint tanár, mint a bu-
dapesti egyetem egyik legkiemelkedőbb s
legnépszerűbb tanára.

Huszonkét év alatt a haza fiatalsá-
gának nagy része, legalább tízezer férfiú
került ki kezei alól, s ezek között nincs
egyetlen, a ki a legnagyobb tiszteletet ne
érte és ne tanúsította volna iránta állan-
dóan. Méltán elmondhatjuk tehát, hogy
Balassa óta a mult évtizedekben a buda-
pesti egyetemnek kedveltebb tanára Pau-
lernél alig volt. Előadási képessége mindig
tűntető tette a tágas tantermet, sok neve-
zetes férfi, ki már a közéletbe lépett, járt
el előadásaira, hogy némely fontosabb kér-
désről meghallgassa nézeteit. Előadási mo-
dora rendkívül kellemes, okoskodása tiszta
és könnyen áttekinthető volt és szavai-
ból mindig meggyőződés ereje és melege su-
garzott ki; s így csak természetes, hogy
minden tanítványa igazi élvezettel hallgatta
előadását.

Mindezekhez ha még hozzávesszük Pau-
lernek rendithetetlen hazafias érzületét, kri-
stálytisza jellemét, feddhetetlen életét mint
családapá és mint a közélet embere: előt-
tünk állanak a jogezimek, melyekért föl-
tlen elismeréssel kell viseltetnünk mindnyá-
juknak az elhunyt jeles férfi iránt.

Mint politikusról s mint miniszterről
a nyitott sir előtt nem akarunk bírálatot
mondani. Annnyit azonban érdemünk és a
kegyeletnek megértése nélkül konstatálha-
tunk, hogy Pauler Tivadar mint minden
igazi nagy tudós, nemigen termett rá a po-
litikai élet viharos küzdelmeire.

Mély, elmélkedő szellem lévén, nagyobb
szabású kezdeményezést, melyre terjedő re-
formot, ruganyosabb tetterőt nem lehetett
várni Paulertől, a miniszteről. Az ilyesmi
ellenkezett Pauler temperamentumával. Ra-

mire való tén van: az Erzsébet-tér, de ezt
már jó reggel okkupálja a Lipótváros, a
fűsikettő katonazene s a — német szó. Ma-
rad hát a liget, a kedves liget, a hol ugyan
nincs az a Melanie grófné, a ki délután
négy órától kezdve „elmerengve járjon.”
Sajna, hogy az ember nem hagyhatja otthon
az oldalait, lábait (különösen ha tyűksze-
mes), mielőtt rászánja magát, hogy a liget-
be zárandokol — jó levegőért. Mert mit ér
a jó levegő, ha oldalbordáink összeropog-
tatva, lábaink egy egész hétre összenyomo-
ritva kerülnek haza, persze nem a maguk
emberségéből, de döcögő omnibuszon, a mi
ismét nemcsak egy hatosba, de legkevesebb
még egy agyonfűtött cizilinderbe is kerül.

Es hiába, mégis csak a liget a leg-
kedvesebb. A legkedvesebb mert nincs más
— közelben. Az Orczy-kertből a honvé-
dok kisorítottak minket, satnya „népföl-
kelőtet”, s a szép kert hagyományozójának
sarjadéka is a ligetben szorult, mint a
„többi”. (Igaz, hogy fogatott és az arany-
hajú diva oldalán, a mi elég viczasztaló kö-
rülmény, ha nem is épen a mi részünk.)
Hisz ha jól meggondolom a dolgot, a fővá-
rosi népek csak czim a jó levegőért való
zarándokolás, tényleg nem ezért tódul a li-
getbe, hanem hogy a Stefánia-uton lássa
azokat az arczokat, melyeket unos-untig is-
mer a váci-utczáról, korzóról, színházról
és — csapszékből, már t. i. ki a hol szedi
az arczismeretéseit. Az ugynevezett nép
sem azon van, hogy neki essék a puhagy-
pes tereknek s szive szerint heverészzen,
bukfencözézzék. Ott tolong a liget utjain,
vagy szorog a Paprika János körül, szó-
val: mindenre van gondja, csak arra nem,
a miért tulajdonképen ott hagyta dohos le-
vegőjét a nyomorult pinczelakásnak.

A Stefánia-ut épen olyan keskenynek
bizonyult, a milyen szélesre vágták. Mióta

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belkőzp utca 33. szám.

A HIRDETÉSI DÍJAK

alku útján állapítottak meg. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt nyújt
a kiadó-hivatal.

Nyitlertéri cikkek

gármond sor után 20 kr. üzetendő.

gaskodott a bürokratikus formákhoz s más-
résről nagyon is alárendelte magát Tisza
Kálmán vezérégyéniségének. De a mennyi-
re tehette, tisztán megőrizte a bírói kar füg-
getlenségét, s igyekezett azt megővni a na-
pi politika behatásától, hogy nem teljes si-
kerrel, ez az uralgó kormánypolitikának a
bűne.

De eltekintve a politikustól, Pauler
Tivadar neve a magyar tudományosság, iro-
dalom és közélet könyvébe örök betűkkel
lesz beírva. Nagy érdemeinek emléke és tu-
dományos működésének jótékony kihatása
még sokáig élni fog a jelen és a jövő nem-
zedék előtt. Az egyszerű polgár-tanárból
lett miniszter, ki családi összekötteté-
sek nélkül jut a miniszteri székbe, a
demokrácia egyik vívmányát jelentő a
volt karok és rendek országában. —
Tudománya imponált és széplőtlen be-
csületessé bódított. Szerény életmodora,
filozófiai nyugalma közmondásos volt. Fájó
szívvél gondolunk rá, hogy az ő galamb-
ész alakja immár hiányozni fog közéletünk-
ből s megindultan kívánjuk neki, hogy nyu-
godjék békével!

L. L.

Dr. Pauler Tivadar.

Tegnap egy táviratunk röviden emli-
tette, hogy dr. Pauler Tivadar igazságügy-
miniszter meghalt.

A haláleset nem jött váratlanul, mert
a miniszter már másfél év óta betegeske-
dett. Vesebaja volt, melyhez az utóbbi idő-
ben gyomorbaj is járult. Április első na-
pjaiban betegsége rosszabbra fordult s az or-
vosok a családtagok előtt kijelentették,
hogy betegsége nem gyógyítható.

Szerdáról csütörtökre viradó éjjel több
órán át eszméletlenül feküdt s csak hajnali
két órakor az ágyához hívott orvosok se-
gélyével nyerte vissza eszméletét, mikor is
papot kívánt, kinek meggyónt, s felvette a
halotti szentségeket. A délelőtti folyamán
eszméletlenül volt, délbén tejet is ivott, de
különben már rég nem vett más eledelt ma-
gához. Csütörtökön este beállott a halál-
küzdelem, s az orvosok minden órára vár-
ták a végkatasztrófát, mely tegnap délbén
következett be. Ágya mellett virasztottak
egész éjjel gyermekei Gizella, Gyula, Ká-
roly és unokájának férje, kit táviratilag
hívtak a fővárosba, s így lelket gyermekei
karjaiban adta ki.

Az utóbbi időben sokat szenvedett nem-
csak testileg, de lelkileg is. A mult év őszén
vesztette el nejét, kit forrón szeretett, s ki-
nek elvesztése mélyen leajította.

Életrajzát a következőkben foglaljuk
össze:

Pauler Tivadar 1816. ápr. 19-én szü-
letett Budán, hol atyja a magyar f. h. d.
kormányal szolgált. Édes anyja a hazai
jogirodalom történetében ismeretes Marko-
vics Mátyás leánya. Iskoláit a budai főgim-
náziumban s a pesti egyetemen kitűnő si-
kerrel végezte s az alatt nemcsak tanuló-
társainak, hanem tanárainak becsülését, sze-
retetét és barátságát is kinyerte.

Buchwald ur nem szedhet minden székért
5 krajczárt, de közbe-közbe egy-egy potya
padot is kellett elnyújtania, hihetetlenül
népszerűvé lett a Stefánia-ut. Az a publi-
kum, mely eddig, elég okosan, a fenyvesek
közül ingyen csodálta a porfelhőken uszó
eleganciát, most elég okatlanul kiűl az ut
szélére a potya székekre, hogy mindjárt
„lelő kézből” nyelhesse az örülsen száguldó
fogatok által fölkaivart portengert.

Mig potya szék nem volt, azért boss-
zankodtunk, most van potya szék: az is
baj. Még csak az van hátra, hogy követel-
jük a székek elhordását, a ki tlni akar —
tűljön a gyepré!

A Stefánia-ut poránál nagyobbab
a héten csak az a szenzációs eset vert föl,
melynek egyik hőse egy fiatal magyar gr.,
a másik egy orosz nő, — na meg a familia
mindkét részén. A napilapok oly leplezet-
lenül tárgyalták az esetet, s annyit adtak
hozzá saját fantáziájukból, hogy ehhez többet
adni nem, csak elvenni lehet belőle.
Egy egész hétig mind annak a szerencsét-
len fiatal grófnak a rovására írtak a
hasábkra terjedő újabb meg újabb „szen-
zációs részletek”, kinek eddig ugyan csak
egy érdeme van, hogy a nagy Széchenyi
unokája, de van egy nagy mentsége is,
hogy — gyermek-ifjú korában követte el
azt a megmondatalanságot, mit annyí ez-
zen csinálnak utána — kopasz — fejfel. Az
ifju anyjának jut a szerep, hogy megvé-
delmeze fiait az ellene szórt vádak ellen s
eből tudjuk meg, hogy Andor gróf még az
érettségét se tette volt le, mikor vasuton
találkozik egy szépséges szép orosz leány-
nyal, kinek szülei beleszerettek az ő —
grófi koronájába. Az oroszok volt pénze,
a gyermek-grófnak — ezimere. A vásár
megtörtént a grófi szülők tiltakozása elle-
nére. A fiatal pár rövid ideig élvezte a
házas élet örömeit. Alig esküdtek örök há-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA

1886. május 1.

Erdélyi riadó.

Nincs vége még a nagy honfoglalásnak,
Hátrók csak az első ezer év!
A gőztesek új ellenel csatáznak,
Uj fényben uszik sok új hősi név.
Mit és apánk karddal küzdve kezdtek,
Most elvégezzük vért nem ontva mi,
Ők hámas bércezt, négy folyót szereztek,
Nekünk szüvket kell hódítani.

Előre hát! A zászló már kibontva.
Hallják meg milliók szent jelszavát:
A hol vihar van, vész harangja kongja,
A léte csöndjén lágyan szálljon át;
Kéjen visszhangra minden magyar ajkon,
Hosszúna várja völgyön és hegyen,
Harangja ihletől reszkette lantom:
A szív, a nyelv itt csak magyar legyen!

Ki jobb kezét nyújt, nem dacolva vólunk,
Az asztalon kerüljön jó helye;
Üljék át igaz testvéri szívünk,
És minden kincset ossza meg vele.
Veressük ott az áldott Kánaánba.
Ávassuk őt magyarrá, ha belép:
A bőségre trónján tündöklőni látva
Imádjá a magyarok Istent!

De a kit áldás gyűlölet vezérel,
Tűporját össze igrámatlanul.
Frigyunk virágát ne áztassa vörrel,
Vesszen ki, ha szeretni nem tanul.
Ki akart és elaltunk, oltáhatatlan
Mégbe fojtsunk végrehellettét,
Hogy földet rázó, villámos haragban
Érezze a magyarok Istent!

S ne csak seregűk toborzott rajongók
Virják a bator, hódító tusát:

Az ígézet minden magyar halandót
Halhatatlan erővel haason át:
Vigyen minden kéz a nagy épülethez.
Egy összetartó kicsi porszemet;
Az áldozat — ha lángja tiszta — kedves,
Csak gyújtsa meg az égő szeretet.

A munka mellett izadó szegények,
S a földi mennyet élvező urak,
Kik pörben élnek s a kik összeférnek;
E csehlöz járjanak mind egy utat.
S ti nők, magyar nők, neves érzelmenek
Forrásai, legelől menjetek!
Ne adjatok szép szót, csódot, szerelmet,
Csak annak, a ki ott küzd veletek.

Előre hát, Erdély hívó szavára,
Szent küzdelem fölket vitérei!
Tűzzük fel a zászlót a vár fokára, —
Csatánkat nem lehet elveszteni!
Már két a nap, már ébred a homályban
A szebb jövő, melyet ma köd takar:
Azt vallja nyelv, szív majdan e házában:
Csopán egy nemzet él itt, — a magyar!

Rudnyánszky Gyula.

A hétről.

Budapest, ápril 29.

Még hallom ünnepi zúgását a templom-
ba hívó haragnak s kenetes énekét az ut-
czákon hömpölygő emberáradatnak. Az öreg
nap vidámabb ragyogással szórta le suga-
rait a bűnös földre, mint ma, pedig e pil-
lanatban sincs panaszom mosolygós jó ked-
ve ellen. A hangulat, az ünnepi hangulat.
Szinaranynyá változtatja ez a ragadós sárt,
mosolyt varázsol a komoly arcra, remény-
ségré váltja a csüggedést. Egy serkedő tü-
szál, egy fészől bimbó látása varázsvessző-
ként tünteti el egy kerek esztendő buját,
buját, minden szenvedését, ha egy napra,
kettőre is . . .

1832-ben a bölcsészeti, 1836-ban pedig a törvények tudományát avatott fel a miniszter 1838-ban Pesten a természeti jogot rövid ideig helyettesként tanította, azon évben a zágrábi akadémiához a természet-jog és magyar közjogi rendes tanítójává nevezték ki. 1845-ben pedig Zágráb megyei rendi és ottani megyei törvényszék közbírájává választották a rögöntőlétszék és megyei levéltár rendezésére kiküldött megyei választmány tagjai közé emelték.

1845. nov. 22-én választotta a magy. tud. akadémia az értekezési és előadásai által már akkor is kitűnő nevű tudóst levezető tagjai közé, majd 1855-ben rendes tagjai közé vette föl. Értekezései, melyekkel széleskörű elfoglaltság: „az álladalm jog-alapjairól” s „az elévülési” nagy hatást idéztek elő a tudományos irodalomban.

1846. szept. 13-án a pesti kir., 1847-ben pedig a gráci és kir. egyetemi jogtudományi karának tagjai közé vétették fel. 1847-ban a pesti egyetemről jogtanár, hol azóta jog és államtudományi enciklopédiát, bölcséleti és büntető jogot tanított. Egy ízben a legfőbb ítélőszék előadó-bírói állásával cserélte fel az egyetemi katedrát, de aztán megint visszatért a csöndes, melegítő lareszekhez, hogy folytassa a munkát, mely elismeréssel jutalmazta nevét. 1869-ben lépett a politikai térre. Első magyar irodalmi munkái a Századunk, Athenaeum, és Tudománytár folyóiratokban jelentek meg.

Egyes értekezései közül nevezetesebbek: a Tudománytár 1842-43 füzeteiben „az északmagyarországi fejlődése és jelen állapota”, és aztán akadémiái két beköszöntője. Ezenkívül emlékirata Virozsil, Mittemayer stb. felett, a 70-es években tartott akadémiái értekezése „az északmagyarországi jogtudományról” stb.

Sokkal becsesebbek azonban ezeknél kézikönyvei, melyeknek mindegyike több kiadásban forog a közönség kezén. „A jog és államtudományok enciklopédiája”, „Északmagyarországi jogtudomány”, „Büntetőjogi elő- és alaptan”, végül „Büntetőjogi ismeretek” egy magyar, mint a külföldi közönség előtt, s ha egyes elvek homályban hagyását be is kell ismernünk: a klasszikus rövidség és világosság, s mindenekelőtt az összes szakirodalom figyelemmel való kísérése által a művek Pauler nevét halhatatlanná teszik.

Paulernek, a jogtanárnak tanítványai legalább is 10,000-re tehetők, kik valamenynyen legnagyobb tisztelettel voltak iránta. Előadásai kitűnő képessége mindig tömörítette auditoriumát, sok nevezetes férfi, ki már a közéletbe lépett, járt előadásaira, hogy némely fontosabb kérdéseit meghallgassa nézetét. Tanítványainak mindegyike tapasztalhatta szíveségét, tanácsosait, jóakarattal, gyakran anyagilag is segített rajtuk.

1871 február 10-én lett vallás- és közoktatásiügyi miniszter, mely állást azonban nemekora 1872 szept. 4-én felcsereztette az igazságügyi tárczára, melyet 1875 március 2-ig tartott meg, mikor is a Bittó-kabinet többi tagjaival együtt lemondott a visszatért tanszékehez; 1878 június 30-án ismét átvette az igazságügyi tárczát, ezután már a Tisza kabinetben. 1881-ben választásos belső titkos tanácsossá lett. 1871 óta képviselte a főváros első kerületét.

A tud. akadémiában 1874. május 28-án az akadémia igazgató tanácsának tagjává, 1880. nov. 22-én pedig az akadémia másodelnökevé választották és a tisztviselői csak az utóbbi időben mondott le ép betege miatt és bármennyire igyekeztek rábírní, hogy vonja vissza lemondását, azt nem volt hajlandó megtenni.

1867-ben, a koronázás alkalmával, a Lipót-rend lovagkeresztjével és 1875-ben ugyanazon rend nagy-keresztjével tüntette ki őt Felsőre.

Politikai téren a 70-es évek előtt csak egyszer szerepelt, midőn a ráckevei kerület képviselőjelöltnek kiáltotta ki, de ő akkor visszalépett. 1871-ben azután a főváros I. kerületé választotta meg őt orsz. képviselőnek s megválasztása után is folyamatosan ugyanazon kerület 1872. 1875. 1878. 1881. 1884-ben, a három utolsó választáskor is egy hangulag. A házban a legjobb szónokok közé számított s nem egyszer voltak szép szónoki sikerei is. Emlékező tehetsége bámulatosan élénk volt. Régi történet dolgokra a legnagyobb pontossággal emlékezett. Minisztersége alatt nem volt olyan ülés a képviselőházban, melyen meg nem jelent volna, ha csak betegsége nem tartóztatta, vagy a főrendeknél nem volt elfoglalt.

Mintegy három hó óta nem jött el az ülésekre. Legutóbb akkor jelent meg midőn a költségvetés tárgyalásánál az igazságügyi tárczát tárgyalta. Az ellenzék nagy vitára késztült és a legkezelebb szónokok jegyzeteket fel magukat, hogy bírálat alá vegyék igazságügyünk hiányait és bajait. De midőn megjelent Pauler Tivadar, betegesen, sápadtan, a szónokok egymásután keltek fel és kijelentették, hogy tekintettel a miniszter állapotára, elállnak a szótól. Oly jelenet volt az, mely sokáig emlékeiben marad mindazoknak, a kik tanni voltak az ellenzéki szónokok lojális eljárásának.

Temetése holnap (vasárnap máj. 2-án) lesz. Még életében megkérte hozzátartozandóit, hogy koporsójára ne fogadjanak el koszorúkat s ők magok se tegyenek rá virágot, s az ellen pedig, hogy temetése az Akadémia előtti téren, határozottan tiltakozott.

Világ folyása.

A pápa és a németek. Romában nem régen több zarándok járt a pápához, kiket a szent atya magán kihallgatáson fogadott s kik előtt hosszasan nyilatkozott a németországi új egyház politikai törvény felől, mely nem sokára tárgyalás alá kerül a birodalmi tanácsban.

Az új törvényről azt mondá, hogy ez lépés a békéhez. „A lelkesítő állások újból való betöltése — ugymond — végsőül fog szolgálni a vallásatlanság és a szociális törekvések továbbfejlesztésén. Azt hiszem, bizalommal tekinthetnek a jövő elé és biznak a szentségek atyai gondoskodásában is. Pápaságom első napjától kezdve mindennap gondoltam Németországra s imádkoztam, hogy Isten adja vissza az egyházat Németországnak. Most úgy látszik, javulás állott be az állapotokban.”

A zarándokok pétérfiláreket is vittek a mit a pápa kegyesen fogadott s végül megáldotta látogatást.

Byzanci király. Livádiában mint már említettük az orosz császár elnöklése alatt hosszasan tanácskozáskor folytak, melyeknek tárgya a bolgár és görög kérdésben szükséges lépések megvitatása. A császár állítólag biztos tudomást nyert arról, hogy a porta és Sándor fejedelem között Görögország ellen irányuló véd- és dacz szövetség létezett, mely szerint egy görög-török összehittetés esetén Törökország megengedte volna a bolgár csapatoknak, hogy Macedóniába bevonuljanak; Bulgária fejedelme pedig ezen esetben elhatározta volna, hogy Byzanci királyává kiáltja ki magát!

Egy odessai lap bulgáriai levelezője e tárgyban a következőket írja:

A porta semmi esetre sem fog akadályt gördíteni a bolgár királyság kiáltására ellen. Miután a szultán már rég lemondott Keletrumiáról, bele fog egyezni annak teljes elidegenedésébe is, még pedig annál inkább minthogy az új királyban mindig

kész szövetségre fog találni Oroszország ellen. S az Oroszország ellen hagyományos ellenséges bolgár király, ki a Balkán felett hadászati alkalmak, nagy akadályt fog képezni Oroszország politikájának, mely a szláv nemzetek egyesítését követeli, ő pedig képes lesz mindazt megsemmisíteni, a mit Oroszország San Stefano és Siphkánál elért és mindent újra kell kezdeni. Reflexióit azzal végzi a levelező, hogy az új „Battenbergia” még sok nehéz munkát fog okozni Oroszországnak már a közel jövőben.

A görög kérdésben Bécs és Berlinből jó az egyhangú jelentés, hogy a hatalmak, tekintet nélkül a görög kormány felajánlására el vannak határozva, hogy szigorúan ragaszkodnak az ápril 26-án átnyújtott ultimátumhoz és az abban kifejezett feltételek teljesítését megkövetelik. Delyannis kormányelnök magatartása, mit az utóbbi időben tanúsított csak azt mutatta, hogy mennyire szükséges volt ez az ultimátum, s hogy az ő hatalom követői igen helyesen cselekedtek, midőn a Franciaországban tett ígérete ellenére is átnyújtották az ultimátumot. Mert Delyannis azzal, hogy ápril 28-án egy nála tisztelt polgári küldöttség előtt kijelentette, hogy a legfőbb iránt határozott ígéretet nem tett, ezre mondjuk, ledöntötte ama korábban tett nyilatkozatát, s hogy az ultimátumra nincsen szükség, s hogy az csak Görögország lealázására való.

Ha Delyannis azt reméli, hogy a francia kormány meg tudja nyerni Görögország aspirációját s ha arra számít, hogy ezzel a görög nép már-már lankadni kezdő harcias kedvét újra fel tudja buzdítani, akkor magát és a hellén népet is csalódásoknak fogja kitenni.

A jövő hétfőn, lejár a hatalmak ultimátumában kitűzött idő, s ha addig minden kétséget továbbra kizáró rendelet a legfőbb erőre nem adtak meg, akkor kétségtelenül következni fog az európai aktió második felvonása, melyben előre láthatólag az európai hajhadnak is tevékenyebb szerepet jutand az eddigienél.

Bulgária okkupációjáról ugyalszik egészen meg sem moudott le Oroszország. Egyik másik lapban állandó megbízásos tárgyat képezi a vérmességek igazgatásánál nagyobb figyelmet érdemel egy sz. pétervári lapnak legutóbb megjelent cikkke, mely többek között elvitatlanul mondja ugyan Oroszország jogát az okkupációhoz, de feleltébb következtetést vállaltatni tartja.

Törökországtól nincs mit tartania, — úgy mond — olyanok a viszonyok, hogy ez oldalról alig lehet várni komoly bonyolalmakat; Európától a diplomácia által feltett éme fátólól sem kell tartania, mert Oroszország egységes, szándékaiban és határozataiban solidaris Európát nem ismer, de azt hiszi, hogy vannak hatalmak, melyek az okkupációt rossz szemmel fogják nézni s talán casus belli követsésként belőle.

Ha Németország ellenséges működését nem fogná a felidőz, de kétségtelen, hogy két nagyhatalom, Ausztria-Magyarország és Anglia okvetlenül ellenségei válnának az okkupációnak.

Igy hát előbb utóbb európai coelitia-val gyűlne meg az okkupáció baja, a mit csak abban az esetben lehetne ignorálni, ha az okkupáló hadtest a balkánfélszigeti államok seregével szövetségbe olyan meggyőző hadtétet képezhetne Ausztria-Magyarország hátá vonalán, hogy elvonna tőle minden lehetőséget az éjszaki-keleti harcotéren való támadó működésért. Fájdalom, ily feltételekkel merőben ellenkezők ama viszonyok,

melyek közöttünk és Szerbia, Románia, Görögország, és Bulgária közt is vannak, és bizvást felvetjük, hogy a döntő órában ez államok csapatai n-m velük, hanem ellenük fognak működni. Hozzájuk fog csatlakozni mind-mesetre a kevés bizalmat érdemlő Törökország is.

Egyházi élet.

Sepsiszentgyörgy, április hó 1886.

Többször volt szándékom egy és más ügyben igénybe venni becses lapjának hasznait, de hivatali állásomnál fogva mindig fontosabbakat tartottam az ügyet, melynek szolgálatában állók, mint saját személyemet, s így noha személyileg méltatlan megismertetésnek voltam szüntelen kitéve: mind ez ideig hallgattam, mert „hallgatni arany”. De most már saját személyem, hivatalom iránt tartozó kötelességem, hogy szóljak, annyival is inkább, mert hallgatásom még a közügynek is árthat.

Ezelőtt 17 hóval, mikor a szentgyörgyi egyház egyházauglag második papjává választott: az egyház anyagi és szellemi téren fenekestől fel volt fordulva. Állomásom elfoglalása után — hivatkozom elnemesim lelkiismeretére — Istentől nyert csak egy találatomom erejéhez mérve, kötelességeimet lelkiismeretesen teljesítettem, az ügyet, melynek szolgálatába szegődtem legjobban és legbiztosabban meggyőződéseim szerint szolgáltam. Igyekeztem az egyházunk kebelében már évek előtt meggyökerezett viszálynak élet venni. De nálunk nem a jó küzdött a jobb ellen s nem a közügy előmozdítása volt a cél, hanem személyi harczolt személy ellen, saját meguknak és a közügynek megrontására. Én bele cseppentem a zür-zavarba mint „Bernáth a meszes gödörbe”, s észrevén, hogy az elvek harczolt félre dobta a személyek párvialda, eskümből hiven, a szolgálat ügy iránti odaadással, mindig volt bátorságom felfogásom szerint („errare humanum est”) az igazat mindenek szembé mondani.

Midőn én e személyes tusa tisztességtelensége ellen kikeltem mindkét fél ellen: saját fejemre gyűjték eleven szent.

Magkezdődtek egyik párt részéről, — melynek élén a jelen nyomoru helyzet urai állanak, személyem ellen a méltatlan gyanúsítások és a tisztességtelen igazságok. — Kitértem előlük. — Sokat elnyeltem! De túrelmem bátorságot öntött az uralkodó klikkbe, s odáig engedtek megukat ragadtatni, hogy ápr. 26-án tehát husvét másnapján d. e. 9 órára a városi rendőr kapitányi hivatalba egy ápril 25-én tehát húsvét első napján 1-1886 sz. a kibocsátott idézzéssel megidézték „elodázhatlan rendőri ügybeni kihallgatás végett.” Bár tudom, hogy ez eljárás konkrét törvénybe ütközik, mert tudomásom szerint ily nagy ünnep alkalmával perbe idézni senkit sem szabad (ha csak Szt.-György nem képez kivételt) meg is jelentem. Hajtott a kíváncsiság. A megidéztetés oka volt egy újabb alaptalan gyanúsítás. Röviden elmondom.

Az egyházunkban felmerült viszály orvoslására egy három tagú vizsgáló bizottság lett a mlgs. igazgató-tanács által kiküldve, mely megbízatásához hiven a vizsgálatot megejtéven jelentést tett a mlgs. igazgató tanácsához, honnan az ügy végleges eldöntését vártuk. — Az ig. tanácsai intézkedés — hogy miként az még titok még előttem is noha pap vagyok, mert nekem minden felsőbb leirat „tiltott gyümölcs.”

Elég a hozzá hogy az a bír „csinálódott” vagy „csináltatott”, hogy „a jelen helyzet uraival” szemben álló ellenzék valamely erőszakos lépésre határozta el magát s arról én is tudomással bírok, vagy talán éppen én kezdeményeztem volna paptársammal szemben! De hát „röndnek” küszaly

lőnyöl! E hirt nemcsak kolportáltak mind felé, de formális jelentést tettek a rendőrséghez, hogy vegye elejét az erőszaknak — s e végre hallgasson ki engem.

A panaszt emelték husvét első napján, ugyan akkor meg idézték s másod napján kihallgatták. A zsidót még egyszeri húsvét ünnepén, szombaton sem szabad perbe idézni, de Szt.-györgyön a kalvinista papot, meg van önállósága a hatalommal szemben vallásának legnagyobb ünnepén is szabad megidézni.

Nem szeretem zuglódni, itélje meg, ez eljárást mindenki legjobb meggyőződése szerint! különben a városkapitányt kitétele!

A kapitány ur előtt kijelentettem, hogy az egész ügyről tudomásom nincs, itt a nyilvánosság előtt ismételtelen is kijelentem, valamint azt is, hogy az egész eljárás személyem ellen irányuló nemzeti vallatás.

Egyszersmind e becses lapok hasznait kijelentem azt is, hogy a további gyanúsítások elkerülése végett mindaddig nem egyházi adminisztratív ügyben beleszólom, amíg a nélkül nem lesz, az vizsály nélkül nem elintézve is nem lesz, hogy fel ujljon ismét a gyanu, mintha, mint II. k pap az első pap állomásra jutna! távozz tőlem sátn!

Mind e mellett meggyőző meggyőződésem szabadságát, lelkiismeretemet nyugalmat és hivatalom tisztességét.*

E. Ujváry István,
s-zst.-györgyi ev. ref. II. kl.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 1.

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy az postafordultával megújítani sziveskedjenek.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEINK:

Egész évre	16 frt
Fél évre	8 frt
Megelőzőre	4 frt
Egy hónapra	1 frt 50 kr.

Az „ELLENZÉK”
kiadó hivatala.

— Rudoyánszky Gyula, Erdélyi riadó* című költeményét, melyet mai napunkban közlunk, az E. M. K. E.-nek ajánlotta. A „Magyar Szó”-t kivéve minden korábbi közlés illetéktelen volt. A szép költeményre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Bárd Kemény Gábor miniszter a tegnapi esti gyorsvonattal városunkba érkezett, honnan május 3-án reggel indulni, részt venni a deás-besztercei vasúti ünnepély megnyitásán.

— A deás-besztercei vasúti ünnepély megnyitása folyó hó 5-én lesz. Az ünnepély programja a következő: 10 óra 3-án: I. Deás állomáson délelőtt 10 óra 2 perczkor a megérkező vendégek fogadtatása. II. Deás állomáson délelőtt 10-11 és egygyed óra közt az érkezett vendégek részére villás reggeli (teremben). III. Deás állomásról 10 óra 30 perczkor a megnyitó vonat indulása. Beszterce felé. IV. Beszterce felé. V. Beszterce felé. VI. Beszterce felé. VII. Beszterce felé.

* Fölötte sajnos, hogy az okot, mely miatt a tiszteletes ur megidézett, nem közli; pedig a közlés a dolog érdemeiben a nyilvánosság forrása nem állapíthat meg ítéletet.

A Viktória kereszt.

Angolból fordította: Amica.

I.

(Folytatás)

— Elvégre is mondá Mc. Leod Loris mosolyogva, a kutya hüségének nincsen párja. De hát mily keveset tudnak szegények!

Mc. Leod ezredes bár mit cselekedett, azt mindig gyorsan tévé; ő hamar elhatározta magát, s ha az meg volt, gyorsan cselekedett.

Voltak némi aggodalmak, hogy gazdaszonya mit fog majd mondani; és tisztárai mit fognak gondolni; de ezeknek a véleménye nem sok kellemetlenséget csinált neki; ő annyira a társaságon kívül élt, hogy nagyon keveset törődött vele, hogy mit gondolnak vagy beszélnek róla. Ő nem volt már ifjú, s a leányok az iskola szobában lesnek; s a leányok mellett egy öreg rendű asszonyosság mindent rendbe hoz.

Sajnálom, hogy a leányok épen most jönnek, gondol a ezredes, amint a csengettyűt Grantné nevű gazdaszonyáért meghurta. Szeretnem volna értük menni, hogy én magam hozzam el őket; de az lehetetlen. A nagy gyakorlatok most kezdődnek, s nem távozhatom el innen.

A vele küldött újság Grantné sok kal nagyobb örömmel fogadta, mint ahogy gondja téle várta. Csendesesen hallgatta végig a beszédet, s midőn az be volt végezve, becsületes arca ragyogott azon őszinte bámulattól, mint a gazdája jósága iránt érzett.

— Ha az ezredes ur nem egy igazi McLeod, ugy nem tudom, hogy ki a valódi Gentleman, mondá, egy régi család bízalmasságával. Már csak elgondolni is, hogy két vad Irlandi gyermek kedvéért, ennyi

zakatát csinaljon, s ki hagyja magát vétetni a rendes kerekvágással! Ah ezredes ur, isten fesse vissza jószágát, na de meg-lássa, hogy minden nyomát áldás követi! Hát aztán mikor jönnek a fiatal kisasasszonyok, és hova teszem őket?

— Őa Grantné, azt egészen magára bízom, válaszolá Mc. Leod mosolyogva. Természetesen arra ügyeljen, hogy a legjobb és legvilágosabb szobát válassza nekik; és azt gondolom, hogy szeretnének együtt maradni; valószínű hogy mindig ugyan azon egy szobában laktak. De én tudom, hogy minden rendezést magára bízhatok. Legyen olyan jó, husz percz múlva küldje be Hektort hozzám.

Midőn a gazdaszony távozott, hogy a nagy újságot gazdája nemeslelkiségének a magasztalása mellett a többiekkel tudassa, Mc. Leod Loris az íróasztalához ült, s a következő levelet írta Sullivan urnak

„Szándékom és kívánságom, hogy a Verner kisasszonyokat házamhoz és gondviselésem alá vegyem; ezennel kötelezem magamat, hogy mint gyámokuk, az ezen állással való járó felelősséget egész nagykorúságukig magamra vállalom. Azontúl ők rendelkeznek sorsuk felett.”

„Nagyon sajnálom, hogy kötelességeimet jelenleg teljes lehetetlenség elhagyni, és így meg vagyok fosztva azon örömtől, hogy ön személyesen megismerhessem, s a gyermekeket magam hozhassam el. Azonban, ha ön sziveskedik tudatni velem, hogy a leánykák mikor jöhetnek át, gondoskodni fogok alkalmas kísérettel, hogy ön minden további bajtól felmentsem.”

„Az ide mellékelte pénzt kért a rög-tőni szükségletek fedezésére elfogadni, megbízottam minden egyébről gondoskodik. Nem tudom levelemet beérkezni a nélkül, hogy önnek régi barátom gyermekeihez tanusi-

tott jószágért s érdeklődésért hálás köszönetet ne mondjak. Köszönöm, hogy a leánykák vagyoni állásáról kellő felvilágosítást adott, rájrt volna, ha ön a dolgok állását nem tudatja velem egész őszinteséggel.”

— Nekem tetszik ez a levél, mondá Sullivan ur más nap a reggelizés közben a feleségének, egy kicsit tartozkódó, de egészen vége jó levél. Várj csak feleség; nem volt Mc. Leod ezredesnek az indiai lázadás alatt valami csuf, csuf históriája?

— Nem emlékezem rá édesem, válaszolá a feleség, lehet, hogy volt; de az nem árt a leányoknak. A mostani szűk élet után milyen változás lesz szegénynek egy szigorú rendes katonai háttérrel való alkalmakodni! Midőn jövőjüket tudták adták a leányoknak, a fiatalabbik Alice hives sirása tört ki, zuglódott szomorú csusz sa felett, azt erősítette, hogy 6 gyűlölet fogja Mc. Leod ezredest, mert ő tudja, hogy az egy szigorú durva katona. De az jobb leány Cecil, átölelte testvérét, megkérte szemei feldőlőg néztek rá, s szelíd szavakkal igyekezett Alicét vigasztalni.

— Alice, ne sirj, mondá, meg láss, hogy sokkal boldogabbak leszünk, mint a hogy most képzelnél tudjuk. Ne feledd, hogy papának a legjobb barátja. Lehet, hogy Mc. Leod ezredes nagyon rendes és szigorú ember; tudod, hogy papa nem volt az. Mc. Leod Loris! nekem tetszik a neve, rajjon milyennek fogjuk találni?

II.

Mc. Leod ezredes nem kis nyugtalansággal várta Ridginghurst két új lakójának a megérkezését; gazdaszonyának a húgát Grant Jenit küldte értük, azon meghagyta

ésget, elszakadtak egymástól. Ez csak az expozíció. Aztán indul meg teljes igazl-masságban a párisi mintára szabott dráma, melyben csak egy személy érdemi meg teljes részvételnek, az ártatlan csecsemő, kit apja elrabol, hogy az anyát is visszatérítse az által magához. De ki tudja miért? A „szenzáció” azt fújja, hogy nem a gyermek, de pénz kellett az apjának, kit meg-gondolatlan tette a rendítség kezébe szolgálatot. Ha nem is oldja meg a drámát, legalább, majd beleenged pillantanunk a színpadnyelvére az a röpirat, melyet a fiatal gróf annyja ígér a nagyközönségnek. Ez a röpirat ismét ad egy-két hétre való táplálékot a szenzációra éhező újságoknak, a magas és nem magas társaságoknak s egy hónapra rá valamelyik párisi boulevard-színházban bizonyosan befejezik az érdekesen indult drámát, akár fejeződik be a való-ságban, akár nem.

Ebből a kitalálásba helyezett házassági drámából szíves örömet uránam vissza a husvéti hangulatba, ám de ez nem oly könnyűen megy, mint első pillanatra gondoltam. Bolyongván így husvétnak ünnepén kedvelt sáthelyein a világvárossá avaszirozott Budapestnek, boldogságtól ragyogó arcokat látasz egész az unalomig, aztán mikor kihe-verted az ünnepi „pihenőt” s mohó sietség-gel vészed lézbe egy napig nélkülözött házi újságlapodat, megdöbbenéssel kell látnod, hogy két nap lefolyása a sötét krónikák-ból egy egész kötetre való gyűlelemlett ősz-sze. Míg te oda kint a nagy iparsarnokban kéjes bodultsággal szívtad illatát a magyar kertészeti remekléseinek, azalatt itt bent őt élet sóhajtott utolsó, ki golyólt, ki mar-lóglott, mind ez őt egy helyre igyekezve, ahol nem érzik az élet terhét. Csodás ősz-szetelálkozása s szababéli véletlenségnek:

Benedek Elek.

este 9 órakor táncvigalom a városi nagy rendőrségben. Május 4-én. VII. Besztercei indult délelőtt 10 órakor Dócs felé és érkezés Kolozsvárra délután 4 óra 20 percz.

— **Az írók és művészek** konstaninápolyi útja igen érdekesnek ígérkezik. Az aláírást oly tömegesek, hogy most már csak protekcióval jutathat jegyhez az ember. Az utazásban nők is vesznek részt. A földrajzi részekből eddig beiratkoztak Gyarmathy Miklós alispán, Bartha Miklós és neje, Klein Viktor, Maoskassy Pál és Magyar Mihály.

— **Impertinencia.** Egy bécsi reaktor felhívásokat küld az Magyarországon mindazoknak, kiknek hozzáfér a oiménhez. E felhívásban tudatja, hogy közlelőből a lapját postai utánve mellett fogja küldeni, s kéri, hogy az illető váltsa ki a lapot. Csak 1 frt 50 kr; no meg a portó díj egy évre számít. De ha egész Bécs város archívumát megküldötte volna is, akkor sem lenne joga e zsaroláshoz. Reméljük, hogy olvasóink nem mennek lépve, ezen impertinens radaktórral szemben.

— **A K. A. C. verseny-bizonysága** f. hó 3-án, hétfőn ó. 5 órakor, a Tornairoda emeleti termében gyűlés tart, melyre a versenybizottsági tagok meghívattak. Tárgy a május 16-iki nyilvános viadal ügyében szükséges előintézkedések megtétele.

— **Május 1-je** langyos meleg esővel köszöntött be, a mi egy a szomszár földnek, mint a már kétségbeesni kezdő földművelőknek csak áldást hozott. Az eső daczára, sokan keresték föl a reggeli órákban városunk egyetlen üdülési helyét: a sétatért. Reggel 6 óra tájban megszólalt a katonarese s a zenekar nagy tömeg kíséretében járta be az utcákat és tételeket. Később megindultak a cigányok is, s a barna fiúk zenéjének hangja felkeltette azokat is, kiket a felhőkkel küzdő pár első sugarai még az edes nyugalom párnáján heverészve találtak.

— **Földrengés Dóván.** Dóván tegnapelőtt csendes, derült idő mellett földrengés volt, miközben a járókelők megtávoztak. A rengést erős zörög kísérte, de kár nem történt.

— **A „Népszázlója”,** pártunk e kitűnően szerkesztett néplapja, legközelebbi számában Imreh Aurélián, a csik-szent-móni kerületi derék fiatal képviselőjének jól sikerült arcz-képet hozza, felemleltével a amaz érdemeknek, melyeket a függetlenségi eszmék fiatal bajnokja, a népjogok védelme s a szabadság érdekében hangzatosak által szerzett. A „Népszázlója” ismételtén ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Nem ártana,** ha rendőrségünk kiterjesztene figyelmét legalább a közistatás érdekében némely pékműhelyekre. Tudjuk, hogy pékjeink legnagyobb része ellen e tekintetből semmi kifogást nem emelhetünk, de bizony egy pár helyen nem ártana közbe lépni az illetékes hatóságnak. (Be-küldött.)

— **A helybeli ipariskolákban** a folyó tanévi zárvizsgák holnap, május 2-án tartanak meg. Felhívjuk iparosaink és a vizsgálatok figyelmét a vizsgálatokra. E vizsgálatok csak az elméleti oktatás záradék, a rajztanítás meg május és június hónapokban is kötelező.

— **Leányrablás.** A román népnél szokásban van az, hogy a fisor, mielőtt oltárhoz vezetné a fátát, elrabolja őt. Egy édesanyjai (Arad megye) legény is hódolt ennek a szokásnak s társával szövetségbe egy vásárról hazatérő fátát elrabolt, anélkül azonban, hogy a lány előleges beleegyezését adta volna a komédiához. Hiába ordított, rimánkodott a fátát, a fisor nem akarta addig elereszteni, míg nem ígéri meg, hogy nőül megyen hozzá. A fátát végte ígéretet tett, de alig bocsátá el őt a szenvedélyes fisor, panaszra ment a tör-

sal, hogy ne kímélje a költséget, ha látja, hogy a tesvéreinek valamire szükségük van; s a szokások megítélése a Jeni bölcs beállása volt bizva. Az ezredes tudta, hogy Jeniben megbízhatik, mert mint szobaleány bosszasan élt és utazott egy főúri család szolgálatában, s miután most tért vissza és hely nélkül volt, megfogadta őt a gyámleánytól szolgálatába.

A leányok megérkezésének a napja a hadgyakorlat utolsó napjára esett, mely a tábornok szeme-tartásával végeződött; e szerint Mc. Leod el volt készülve arra, hogy későn fog hazá menni. A leánykák rosszal fog enni, ha megérkezéskor senki nem fogja őket vendégszeretettel fogadni. Bár menyire sajnálta, hogy nem lehetett ottthon, ezen már nem lehetett segíteni.

Tudhat az ezredes korán ment el a házról, kiadva az utolsó rendeletet a gazzasszonynak, s még egyszer figyelmeztette, hogy látszólagos figyelemtelenséggel mentse ki őt a Vener kisasszonyok előtt.

— Az ég áldja meg az én gazdám! mondá a jó asszony, a mint a léposon megálant a szűzesség jován tova száguldó ezredes után nézett. Ezen olyan érzékeny, mint egy leány, és épen olyan tulajdonságú udvarias ezredes az inlándi vad leánykákhoz is, mint ha a trónuson ülő királyné gyermekei volnának. De nézd csak Grant, mondá férjéhez a leányhoz fordulva, mikor felveszi a tisztí gyönyörűjét, olyan remek, oly szép, hogy hárman is esztendőnek gondolná az ember, hogy ám!

(Folyt. köv.)

vénységhez, hol aztán személyes szabadság korlátozása miatt elítélték a leányrablót.

— **Szives tudomásul.** Lázár Ádám o. képviselő soha nem volt holmi kétes értékű szolgálatot folytán egy hivatali állással megjutalmazott Bach-huszárr, hanem Marosvásárhelynek polgáraitai bizalmával megválasztott polgármestere. Ha egy ilyen hivatal elvállalása is hazafiatlanság, akkor egyetlen, a Bach-korszakban közszolgálatot teljesítő egyént sem lehet hazafinak nevezni, hanem csak azt, a ki fejére hamut hintve, a közügynek semmi szolgálatot nem tett vagy a „notorius mameluk újság” logikája szerint csak azon korcsma-hóserket, a kik „magyaros” duhajkodással szaporították a tyukász csapat élén, Szászregénél szerzett érdemeiket.

— **A tanképesítő vizsgálatok** a helybeli állami tanítóképzőben f. évi június 22 és következő napjain fognak megtartatni. A jelenkező kéllően bélyegezett kérelmeket keresztlevéllel, addigi tanulmányokról szóló iskolai bizonyítványokkal, addigi pályákat kimutató, ugy szintén testi épségüket igazoló bizonyítványokkal ellátva, saját tanfelügyelőségük útján juttassák el a képzési igazgatósághoz június 10-éig. A kérelemben kifejezendő, ha a folyamodó a magyarok kívül még más tanulmány iskolához is kíván tanképesítést nyerni. Kolozsvárt, 1886, április 29. Paal Ferenc igazgató.

— **A kholera.** Padua város tanácsának hivatalos jelentése szerint Áldában kholera-eset fordult elő. Trisztben az olaszországi kholera hírek miatt övrendszabályokat léptettek életbe.

— **Kardpárbaj.** Táviratunkban megemlékeztünk arról a párbajról, mely Inozdy László és Anderlik János szerkesztő-tiszt között folyt. A párbajnál, melyre az „Egyetértés” egy közleménye szolgáltatta az okot, Inozdy segédei Hentaller Lajos és Szohner Antal, Anderliké Karnász és Clairen hadnagyok voltak. Tudvalevőleg Anderlik őt vágást kapott.

— **Az osztrák reichsrath** tegnapelőtt ülte 25 éves jubileumát. A reichsrathnak csak két olyan tagja van, a kik az utóbb 25 éven át állandóan tagjai voltak a képviselőháznak. Ezek Herbst és Dammel.

— **Meggyilkolt egy magyar leányt** egy kereskedő-segéd Milanóban. A kereskedő tettét szerelmi féltékenységből követte el. Előbb a leányt agyonlőtte s azután öngyilkosságot követett el.

— **Ártatlan időtöltés.** Tolnamegyében s még néhol a Danántul megyei kormányzót szervez egy néhány birtokos ur ember. Ez ártatlan időtöltés ellen nem lehet hifogásunk, hisz tudjuk, hogy a valódi „szervezkedés” ugy sem ok, hanem a főispánok csinálják meg.

— **A szegedi katonai vérengzés** ügyében kiküldött szakértők végre megvizsgálták az összevagdalt sebeit. Hogy minő fegyverrel követett el a brutális merénylet, nem lehet (?) kideríteni. A vélemények csak annyit mond, hogy a vágásokat éles fegyverrel követték el. (Butával nem is lehet a csontig vágni!) Egyébiránt a sebesültek állapota javuló felben van.

— **Testvérgyilkosság.** Valkányban két kukikos testvér valami csekélység miatt összevesztett. Az egyik az alkalommal olyan dühbe jött, hogy testvérét egy késsel keresztül szúrta. A keresztül szurt rögtön meghalt.

— **Nagy tűz volt** újabban, Friedlandban, Morvaországban. Awitzkowi ültöztök egész éjjel el voltak foglaltak az oltással. Sikerült is a vaspályát és néhány lakházat megmenteniük.

— **A minék egy orosz lap örvend.** Az orosz lapok közül eddig csak a Péterszurgszki Vjedomoszt szolt a galicizai paraszizmogalmakhoz, s láthatólag örül a veszélynek, mely Galicziát fenyegeti s azt állítja, hogy a belga munkás zavargás ok semmi a galicizai nagy néptömegek fenyegető mozgalmához, melyek nem bíznak többé az alkotmányos Ausztria törvényes eszközeinek hatásában. A viszonyok, melyek Galicziában uralkodnak, Oroszországot kétség-telenül érdeklik.

— **Orosz katonai gyakorlatok.** A rendes orosz őszi hadgyakorlatokot kivül az idei nyár végén nagy lovassági gyakorlatok is lesznek lovagló társasággal, a pétervári, varsói, kiev, odesszai, moszkvai, charkovi és vilnai kerületekben. Hasonló gyakorlatok lesznek még a Don és a Kaukázus vidékén és pedig utóbbi helyekre a kozák ezredek lovaglási gyakorlatok véget külön bejövők. Ugy látszik készítik a katonaságot valamire.

— **A galicizai paraszizmogalom** A letartóztatott parasztok ellen Tarnoban és másutt megindított vizsgálat semmi bizonyítékot nem nyújtott arra nézve, hogy a mozgalmat titkos ügynökök szították. A li-manovi kerületben paraszt mozgalom támadt, de a csendőrök rögtön elnyomták.

— **A pozsonyi vidéki tanítók** ismeretes indítványát, hogy t. i. a tanító örmesteri rangot s oldalfegyver viselési engedélyt kapjon, az ország többi tanítóegyleteinek is megküldötték-pártolás végett. Kíváncsiak vagyunk, hogy az ország tanítói mennyire kápráztatják el az eszméket az örmesteri kardbojt félszolgálat által s mennyire vágnak az oly sok bajt csináló oldalfegyver viselésének engedélye után.

— **Tolakodás.** A nagybecskerei ifjuság ünnepélyt rendez. Jó. A nagybecskerei ifjuság meghívott küld szét. Ez is jó. A nagybecskerei ifjuság 12 darab sorsjegyet és egy utalványezedulát mellékel a

meghívóhoz. Ez már nem jó. A nagybecskerei ifjuság azt kívánja, hogy mi küldjünk meg neki a nem kért sorsjegyek árát postafordultával. Mi pedig a tolakodó embereket kiszoktuk dobni és ugyanezt tesszük a tolakodó sorsjegyekkel is.

— **A nihilisták.** Odessában április 22-én éjjel egy kereskedő boltjából ellopták a nagy s körülbelől hat mázsa nehéz vas pénzszekrényt melyben több ezer rubel volt. Pár nap múlva megtalálták egy temetőben az üres kassát, s benne egy szelet papírt melyre ez volt írva: „A végrehajtó bizottság rendelkezései s annak céljaira.”

— **Erős zivatar** volt tegnap Budapesten s a vastag fekete felhőkből rövid ideig tartó jégeső omlott alá. A jég mogyoró nagyságú lehetett.

— **Lesseps családi hajója.** Lesseps Ferdinánd a new-yorki Heraldhoz intézett levelében tudatja, hogy 1889-ben egy gőzhajót szándékozik kibérelni, a melyen egész családjaival be fogja járni a Panama-csatornát és a Suez-csatornát át tér vissza Franciaországba. — Ehhez a közléshez a Herald azt a megjegyzést fűzi: „Alkalmasint nehézségekkel fog járni, hogy addig az időig elég nagy járművet találjon, mely képes legyen befogadni a nagy francziának egész kis családját!”

— **Az orvostanhallgatók segélyegylete** május hó 2-án, vasárnap ó. 10 órakor a belügyminisztérium tantermeiben rendkívüli közgyűlést tart a módosított alapszabályok tárgyalása végett, melyre az egyet. t. tagjai ezennel meghívattak. Kolozsvárt, 1886. április 30-án. Scheitz Vilmos, e. i. elnök; Generich G. e. i. titkár.

— **Nagy tűz pusztított** a múlt napokban Csik-Ajrád községben. Harmincz gazdának égett oda mindene, s egy ember élet is áldoztat esett. Biztosítva kevés volt, s így a kár igen jelentékeny.

— **A bajor király** kinek pénzügyi zavarairól annyit és annyiszor írtak a lapok, a legújabb hír szerint nagy foku idegességben szenved, mely a környezetét nagyon aggasztja. Valószínűleg, még május első felében fel fogják állítani a kormányzóságot Luitpold herceggel. — De meglehet, hogy trónválkozás is lesz és ez esetben Luitpold herceg minden jogát fentartja a trónra.

— **Elített hírlapírók.** A „Berliner Tageblatt” pár hóval ezelőtt azt a szenzációja újdonságot bocsátotta világgá, — hogy egy főrangú társaság estélyen egy urától értékes ékszereket loptak el. A lapással — nevezett lap szerint egy államhivatalnok neje gyanusított. E közlemény miatt a bíróság lépéseket tett a lap szerkesztőjének elítélésére. A szerkesztő felett közlelőbört mondák ki az ítéletet, mely három napi fogságot szab rá.

— **Vakmerő rablás** tartja igazgatóságban Zebecze községben. Zala-vármegyében. Közlelőbört Varga Ferenc ottani birtokos lakásában rabolták be a rablók s Vargától 600 forint követelték. S midőn ez követelésük teljesítését megtagadta, előbb őt, majd nejét átlegelni kezdték. Végre felhagytak a tortúrával s 90 ft készpénz s több értékes ingóság elrablása után távoztak.

— **Pályázat** hirdet a vallás- és közoktatásügyi miniszter a helybeli „Ferencz-József” egyetemenél megüresedett egyetemest történelmi tanszékre.

— **Pályatövezett huszárok.** Gyöngyösön a napokban este fél 9 óra tájban, az ott állomásozó huszárezred két közlegénye — rablási szándékkal, kivont karddal rontott be egy özvegy asszony fűszerüzletébe. Szándékuk azonban nem sikerült, mert a nő segélykiáltására a nép összefutott és a rendőrségnek sikerült a katonákat lefegyverezni s a kaszárnnyába bekísérni, hol elfogva várják méltó büntetésüket. Az eset a városban annál nagyobb feltűnést keltett, mert a polgárság és katonaság között békés egyetértés uralkodik.

— **Naiítás** Hallja a négy éves kis Pista, hogy ő pontban éjjelkor született. — És te mama akkor még ébren voltál — kiált, kezét összecsapva a kis fiú.

— **Az udvar Budapestén** jövő szerdán, május 5-én bál lesz az udvarnál. A meghívókat már szétküldték. A hölgyek kerek ruhában és ékszerdísszal; az urak diszgyenyruhában vagy diszöltönyben, a katonák tábori öv nélkül jelennek meg. A nagy rendezések szolgái ez alkalommal nem tűzhetnek fel.

— **Az első hintó Pekingben.** Li-Hong-Csang ismeretes kínai államférfi és Pessli tartomány helytartója, fiatal császára számára hintót rendelt meg Franciaországban, melyet pekingi sétakocsisáiban fog használni. Eddig a kínai császárokat, ha kirándulást vagy utazást akartak tenni, sárga selyem palánkban vitte őt von szolgá.

— **Póstaty.** A szamosvölgyi vasut deés-besztercei szakaszának folyó évi május 3-án leendő megnyitása alkalmával a Kolozsvár és Beszterce között közlekedő 14 és 13 számú vonatokon Kolozsvár-Besztercei 74, illetőleg Beszterce-Kolozsvári 74 számú elnevezés alatt mozgópostai szolgálat fog berendeztetni. Ezen új mozgópostahivatalok levélpostai küldemények átvételével az azon kívül az egyes vasuti állomásokon a tartózkodási idő alatt egyszerű és ajánlott levelek felvételével foglalkozni fognak, megjegyezvén, hogy utóbbiakról sem földad sem más elismerőnynt nem állhatnak ki.

— **Szegény királyfiak.** A svéd királyfiak apanagekedését igen radikális módon akarta egy svéd baloldali képviselő megoldani. Tudvalevő ugyanis, hogy az évjáradék szükségét a király azzal bizonyította, hogy az alkotmány értelmében a királyi család öröklő hercegei sem államhi-

vatalt nem viselhetnek, sem a király engedelme nélkül nem házasodhatnak. Az említett furfangos képviselő most azt az indítványt tette, hogy jó, hát szüntessék meg a királyfiak kivételes állását s helyezték egy sorba a többi állampolgárokkal. Ehhez azonban már a képviselőház bizottsága nem járult hozzá s valószínűleg a plénum is elene fog nyilatkozni.

— **A lengyelek Amerikában.** Posenből írják április 21-ki kelettel: A Porosz és Oroszországból kivándorló lengyelek évtizedek óta Észak-Amerikában keresnek maguknak új hazát. De a kivándorlás különösen az utóbbi években öltött felelet nagy mérvet. Így csak Chiozagban a lengyelek száma 1880-tól 1984-ig 5537-ről 23.509-re szaporodott, jelenleg pedig már 45.000-nél több lengyel lakik Chiozagban. 1879 ben építettek első templomukat 85.000 dolláron, azóta már öt templomot építettek. Mind egyik templom közelében feltalálható az iskola, melyben a gyermekek a rendes tantárgyakon kívül a lengyel nyelvet is tanulják. Az egyetemi élet is virágzik körükben. A Chicagóban megjelenő Der Westen c. német hírlap hosszabb cikkekben igen melegen ír a lengyelekről, kik derék, rendes életű munkás emberek és kik közül többen már vagyont is szereztek.

— **Nemesség.** Egy társaságban a különféle nemességről beszélnek. — S ön Boireau ur? — kérde egy öreg márk — nemde ön a szellem arisztokraciához tartozik? — Bocsánat, én a katonai nemességre tartozom igényt. Nagypám katona-czipész volt.

— **Ez is mulatság.** Az unokaöcs, a ki néhány napra meglátogatta a vidéki gazdag nagybácsit, jókor reggel íróasztalánál találja. — Hogyan, kedves bátyám, már ilyen jókor munkánál? — Tudod, kedvesem, én mindennap új végrendeletet írok; mert ez nagyon mulattat.

— **Nyilvános köszönet.** Alólirottak hivatalos és egyszersmind kedves kötelességüknek ismerik nagys. Kohosinszky Erezmus jelenleg kolozsvári vasuti főmérnök urnak a Marosvásárhelyt létesítendő „székely földi iparmuzeum céljaira”, minden fel-szólítás nélkül, önkéntesen tett őt forintos jótékonyzalat adományait, hálás köszönetünket nyilvánítani; örö-münknek adván kifejezést azon követésre méltó érdeklődés felett, a melyet a székely fővárosban huzamos időn át hivatal viselő és közistiszteletben álló főmérnök ur, mint lengyel származású magyar hazafi, magyar nemzetünk érdekei és városunk kultur törekvései iránt, a távolból is, tanúsítani sziveskedik. Marosvásárhelyt, 1886. április 28-án. A székely művelődési és közgazdasági egyet marosvidéki választmánya nevében: Kovács Ferencz elnök, Sándor Kálmán titkár.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1886. május 2-án.

Béret 2 ik szám.
PANNA ASSZONY LEÁNYA.
Népszínmű 3 felv.

Táviratok.

Az Ell. cred. sürgönyei.

Budapest, május 1. Pauler Tivadar miniszter temetése holnap délután fél öt órakor lesz.

A képviselőház mai ülésén Péchy Tamás elnök megható szavakban jelentette be a miniszter halálát. A Ház elhatározta, hogy részvét nyilatkozzon intéz a gyászoló családhoz; a koporsóra cserkoszort helyez s a temetésen testületileg jelenik meg.

Az igazságügyi tárca ideiglenes vezetésével hir szerint Orczy Béla miniszter bizatik meg.

Brindisi, május 1. Tegnap újabban három kolera eset fordult elő.

Róma, május 1. A kormány 1500 embert küld Harrarba, (Kelet-afrika) hogy meggyőszölják az olasz expedició lemeszárlását. Felszólította a kormány Franciaországot is, hogy vegyen részt az expedicióban.

Brüsszel, május 1. Belgiumban újabb munkás sztrájkok vannak.

Páris, május 1. Görögország az ultimatumra adott válaszában kijelenti, hogy a hatalmak óhajaihoz képest a békét nem fogja megzavarni.

Konstaninápoly május 1. Török politikai körökben azt hiszik, hogy a legfegyverzéssel a görög kérdés nem lesz elintézve, mert az Görögországban forradalmat fog előidézni.

KÖZGAZDASÁG.

Új piac az erdélyi iparnak.

Említettük, hogy a brassói iparegyesület elnöke, Duck József a husvéti ünnepek alkalmából felolvasást tartott az egyesület helyiségében a vám- és kereskedelmi szerződésről Romániával és Bulgáriával. A felolvasás lényege az volt, hogy miután az említett szerződés létrejötté nagyon kérdésessé vált, arra kell törekednünk, hogy szemben azzal az eshetőséggel, hogy a szerződés csakugyan nem jön létre, ipari termékeink

számára új piacot keressünk. Ilyen piac lenne Bulgária.

Erre vonatkozólag írja a „Kronstädter Zeitung” a következőket:

Evszázadok óta a Kelet kintű piac volt az erdélyi ipari termékeknek. Jelen században némileg leszorította a tavolabbi vidékek piacáról nagyobb ipar államok versenye, de mindig megmaradtak még a Duna fejedelemségek, nevezetesen a mai Románia, a hol kizárólagosan a brassói ipar uralta a piacot, mint a mely leginkább is megfelelt az ottani ízlésnek és igényeknek.

A tíz év előtt kötött román keresk. szerződés, elégséges szakismeret nélkül köve érékeny módon megkíséreltota iparunkat, a mennyiben az erdélyi tökéletlenebb iparcikkek ép oly magas vám alá estek mint a legdrágább s finomabb ausztriai cikkek. Ehhez járult a román kormány ama törekvése, hogy az ausztria-magyarországi behozatalt a lehetőségig kisorítsa. Ez a törekvés a román határőrök számtalan bosszantását szülte, a mi még inkább megnehezítette bevitelünket. A romániai bosszantásokhoz csatlakozott a magyar kormány hasonló méltatlansága, a mennyiben a marhavész elleni övrendszabályok leple alatt a romániai marha behozatalt Magyarországra mindenféle módon megakadályozni iparkodott, hogy a magyar tenyésztők marha gazdaságát elősegítse, tekintet nélkül arra, hogy ezáltal az erdélyi ipar nagy részben tönkre tétetett.

Most a 10 év előtt kötött szerződés lejár, érvénye július 1-én megszűnik. Elragadva az utóbbi évtized alatt mindenféle megindult védvám-politika s felbuzdítva az általában lábrakapott váháboru által, Románia visszatartólag viseli magát a vám-szerződés megújításával szemben, s a mi kormányunknak egy autonóm vámtarifát terjeszt elő, a mely a brassai ipari cikkek bevitelét Romániába teljesen kizárja.

A kivitel Romániába volt azonban az erdélyi, s kivált a brassai iparnak főttámasza, s a mint az megszűnik teljesen tönkre van téve az erdélyi ipar, ha csak új piacot nem találunk számára. A brassai iparegyesület elnöke Duck József kezdeményezést illeti az érdem, hogy Bulgáriára irányította a figyelmet.

Bulgária ma még csupán földmivelő ország számot tevő ipar nélküli. Szükségletének fedezésére ipari cikkekben a bevitelre van utalva, s még nem bántja a kór, hogy a természetes fejlődéssel szemben erőszakosan ipart akarjon teremteni. Ezért idegen áruk bevitelének semmi gátat sem vet, ellenkezőleg még elősegíti alacsony vántételekkel, a mennyiben az értékek 8 és fél százalékos ványa van gyakorlatban.

Bulgária így hát igen jó piac külföldi árucikkek számára. Más országok versenyével szemben az erdélyi, s különösen a brassai iparnak két nagy előnye van. — Először a csekély távolság és így csekélyre menő szállítási díj, másodsor a bulgár nép ízlésének iránya. A bulgár ember az olcsó, de tartós árut szereti, a melyet Brassóban készítenek, és megveti a szédelgésre alapított olyan árut, mely csillog a nemnek, de tönkre megy, mielőtt használták volna. Előnyt ad olyan portékának, mely külsőleg jelentéktelennek látszik, de a czélnak jól megfelel. Hogy ez tény, mutatja az a körülmény, hogy brassói áru ma már keresett portéka Bulgáriában, s meglehetősen mennyiségben fogyasztatik.

Azonban, mivel ma még egyenes kereskedelmi érintkezés Bulgária és Erdély között nincsen, a brassói árucikket nem közvetlen Brassóból importálják, hanem Romániából veszik, s így hát a közbeeső haszon a brassói iparosra elvész.

Arra kell tehát törekedni, hogy Bulgáriával közvetlen kereskedelmi érintkezést létesítsünk a piacát meghódítsuk iparunk számára. Ehez első sorban amaz állam kereskedelmi viszonyainak tökéletes ismerete szükséges. E czélból az indítványozó kezdeményezésére Brassóból egy bizottság megy ki Bulgáriába, az ottani szokások és viszonyok alapos tanulmányozása végett, és ezt követni fogja az egyenes kereskedelem megindítása.

A kormánytól megvárjuk, — vezzi ezikkét a Kr. Zeitung — hogy a brassai ipart, melynek a romániai kereskedelmi politikájával annyit értett, a transil forgalom rendezésével Romániában és tarifa engedményekkel ide benn az országban, újból fel fogja emelni.

A román vámszerződés és a vasutak.

A Pol. Corr. félhivatalos ügynökség Bécsből a következők értesítést kapja: „Szem előtt tartva annak lehetőségét, hogy a Romániával folytatott tárgyalások kellő időben nem lesznek befejezhetők és hogy a román átszállítási forgalommal (Transitverkehr) szemben az osztrák és a magyar áruk különböző elvámolásnak lennének kitéve, a magyar és az osztrák vasutak utasítás kaptak, hogy a köteleli díjszabást mindenestére még május 1-je előtt mondják föl s egyuttal jelentsék ki, hogy a földmondást visszavonják, ha a Romániával fennálló szerződési viszony nem fog megszakítást szenvedni.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

226 szám.
folyó 1886.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közbirrú teszi, hogy székely-udvarhelyi kir. járásbíróságnak 1289/886. polg. számú végzése által sz.-udvarhelyi Lukácsy Gergelynek képviselve ügyvéd Szabó Károly által, sz.-udvarhelyi cipész Orbán Dénes ellen 585 forint tőke s járuléka iránti ügyben, alperesnél Sz.-Udvarhely községében összesen 634 forint 95 korra becsült következő javak u. m. mégpedig alapfogalálá képpen egy kis 6 lövetű revolver börtökkel, egy vásárra járó vasas nagy láda, s még 22-től 42 folyó számok alatti különböző ingók, továbbá: felül-foglalás képen, tizenegy pár férfi lakosztály, úgy még 2-től 18 folyó számok alatti ingók, ezek összes becsértéke 562 forint 90 kor o. é. mindezen ingók Székely-Udvarhely városban alperes boltja helyiségében 1886. május hó 15-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverezésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételárán azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alul is a többet ígérnek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívtnak mindazok, kik a felfoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölsőlegre fognak utasítani.

A székely-udvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Sz.-Udvarhelyt, 1886. április hó 24-én.

BIRÓ SÁNDOR s. k.,
kir. végrehajtó.

252. (1-1)

A NAGY KOMLÓ
vendéglő nyári helyisége

szombaton május 1-én egészen ujonnan és diszesen és minden kívánalmaknak megfelelően berendezve, Csakó János jó hírnevű népzeneársulat közreműködése mellett

ünnepélyesen megnyitattik.

Jóízű ételekről, tiszta és többféle finom esemege borokról mindig kiváló gond lesz fordítva, egészen ujonnan készült tekepálya a t. közönség rendelkezésére áll. **Kezdeté 7 órakor.**

A n. é. közönség szíves pártfogását és támogatását továbbra kéri
kiváló tisztelettel

Fülöp Károly vendéglős

251. (3-3)

Adorján János

szobafestő és lackirozó

Kolozsvártt, London-utca 17-ik szám alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy mint új kezdő

üzletmet megnyitottam

és elvállalok minden szakmába vágó munkát a melyet gyorsan, pontosan és legjutányosab árak mellett

a legújabb minták szerint

teljesítek, itt helyben ugyezintén vidéken is

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

254. (1-1)

ADORJÁN JÁNOS,
szobafestő és lackirozó.

SZTOJKAIÁSVÁNYVIZ.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, hogy a Gróf Eszterházy István tulajdonát képező Szolnok-Doboka megye Cibiles hegyláncz „Sáter” hegy alatti forrás

sztojkaí ásványviz

lerakatát KOLLOZSVÁRRA csakis a

Csiky Imre és Csiky Lukács

cégekhez helyeztem el.

E gyógyviz szerencsés alkatrészei által nem csak hazánk többi hason vegyeltatú ásványvizet mulja felül, de száma koralaknál, hol Carlsbad hírneves gyógyvize kevés sikerrel használtatott — rövid idő alatt csodát mivelt e gyógykincs.

Borral vegyítve kellemes ital.

Salamon Hermann,

255. (1-2)

bérő Sztojkan.

Arany ezüst óra lánczok.

BABOS SÁNDOR

1828-50

Órás Kolozsvártt.

Ajánlja már 25 év óta fennálló s jó hírnevnek örvendő, dusan felszerelt óra nagy rak árát

és látszerészeti műszereit,

telemesen leszállított árak mellett.

Különösen ajánlom a most külföldön tett utazásom alkalmakor készpénzzel jutányos áron vásárolt valódi genfi arany, ezüst férfi és női óráimat.

Azonkívül ajánlom egy külföldi hírneves gyárból való minden nemű látszerészeti eszközeimet.

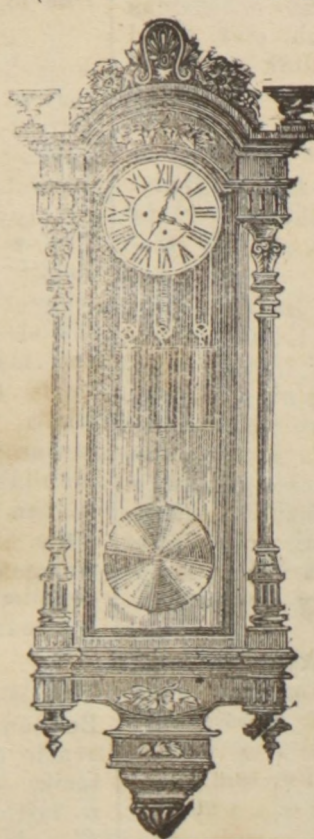
Mindenemű óra és látszerészeti eszközök pontos és szolid javításait elvállalok a legjutányosabb árért.

Minden eladott és javított óráért két évi kezességet vállalok.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Egy jó házból való ifjú kedvező feltételek mellett tanoncznak felvétetik.

Két évi jótállás.

Színhazi és tav. látcsövek, hevedérek, időjelzők.

Gor-csövek, orcsintetők, szemüvegek.

LIPPMANN
KARLSBADI
PEZSGŐ-FORA

A karlsbadi ásványvizek belső tisztaságát és gyógyhatását bizonyítja, hogy ezek minden hatályos orvosi vizsgálatot kiállították és minden gyógyító tulajdonságát különösen érvényre juttatják.

Kellemes, olos, kényelmes
Egészséges
tehát
űdítő!

Étvágyat gerjeszt!

Használata kellemes.

GYOMOR-IBAN

emésztést előmozdít

Hátása biztos.

VADE-MECUMA

Felülmúlhatlan hashajtó szer

Kiváló gyors és biztos hatással.

minden csikarológ működő hajtszer, pilula stb. fölött előnyben részesítendő. Orvosiilag ajánlva gyomor-, bél-, máj-, vese-, és hólyagbetegségeknél. Emésztés gyengeség vagy megzavart emésztésnél, étvágyhiány, áló életmód által előidézett gyomor- s bél atonia, nyálkásodás és evés utáni rozslult, kellemetlen teltség, felfúvódás, gyomorhív. gyomorhaldalem. — Nyomás vagy görs, vértőlulás, felfúvódás, vértőlulás, ártány, fradellen székelés és máskül. székérekedések. — Approbált szer. Kérvésű Ellen-Valódi csak akkor, ha minden adagon védjegy, LIPPMANN kezvonása látható.

Kapható eredeti dobozoként 12 pár 2 f. 5 kr. egyes párok 20 kr.-jával, minden bel és külföldi gyógyszerárban 2 forint 5 kr. beküldése mellett egy eredeti doboz bérment ve küldetik. 1 doboznál kevesebb nem küldetik.

Központi szétküldés: LIPPMANN gyógyszerháza Karlsbadban.

Főletét Magyarország részére:

Török József ur gyógyszerháza Budapestben.

Raktár Kolozsvártt: Gundhardt ur gyógyszerháza

145/5-10

Darnay és Kiss

vaskereskedő cég

VASEMBERHEZ

KOLOZSVÁRTT,

főter, „Takarék-pénztári” épület.

Ajánlja a beállott időny alkalmával

mező- s tejgazdsági,

KERTÉSZET,

szőlészeti- és erdészeti-

eszközait.

ÉPÍTKEZÉSI VASANYAGOT

u. m. kötésvas, vastartány, fedőlemez, szegek, tűzhelyrészek, vas és cserépkályhák, villanyjelzők, ajtó és ablakvasalások mindenemű kivitelben.

Háztartási- s konyhaeszközöket és gépeket, teljes konyhafelszereléseket s kelengyéket minden összegig.

Gazdasági gépek részeit: szijjak, kaucsuk részek, tömlők, csövek, kefék, olajozók stb. stb.

Iparosok: asztalos-, ács-, bognár-, esztergályos-, kádár-, kovács-, lakatos-, gépész-, bádogos-, kárpitos-, mészáros- és timár-műszereket. —

Butor- és lószerszám vasalást a legcsinosabb kiállításig.

Mindenemű súlyok és mérőket. Feldolgozandó vas- s ércanyagot és bányatermékeket.

Különös figyelemmel arra, hogy mindenemű legkiválóbb minőség tartassék, biztosítja a szigorúan szolid s jutányos árakat és pontos kiszolgálást.

Minden e szakba vágók, melyek a keresetten kívül esve raktáron nem tartatnak, előnyösen beszerezhetők.

Videki megrendelések gyorsan teljesíttetnek.

Legolcsóbb bevásárlási
BUTORÜZLET.

KOLOZSVÁRTT.

sétatér-utca 3-ik szám. Cseke Józsefné féle házban.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására juttatni, hogy raktárunkban minden nemű

kárpitos és asztalos butorok

nagy választékban árleszállítás mellett kaphatók.

Továbbá elvállalunk ócska butorok bevonását és átalakítását a legjutányosabb ár mellett csinos és tartós munkáinkról felelősséget vállalunk, kérjük a n. é. közönség b. pártfogását.

Teljes tisztelettel

GAÁL és SCHRAMMER.

47. (6-*)

Van szerencsém a n. érdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy üzlethelyiségemet áttettem Főter Br. Szentkereszty ház 7 sz. a kapu alatt jobbra 3-ik ajtó a tanácsház során

Egyszersmind van szerencsém tudatni, hogy fennű vásárlásaimat beveztem, és azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a hölgyközönség legmagasabb igényei teljesítésére a legjutányosabb árak mellett vállalkozhatok, mi után jelen időnyre a legizlésteljesebb kalapokkal, a legújabb formákkal és minden e szakmába vágó cikkekkel láttam el magam, úgy szintén szakmalkalapot festését és átalakítását a legrövidebb időre is elvállalok.

Ugy mint eddig továbbra is kérve nagybecsű pártfogásukat

PAPP ÁGNES

divatárusnő,

Donovák Mártonné bizományosa.

Tiszta és pontos kiszolgálat!

ZOLNAI ANDRÁS,

beretvá művész.

Ajánlja a n. é. közönségnek ujonnan berendezett

beretváló hajvágó-é hajfodorító termét

tisztá, jó, és gyors kiszolgáltatásról s jutányos árról felelek.

Elvállalok minden szakmámhoz tartozó munkát, úgy házhöz menni beretválni, havonként vagy évre jutányosan.

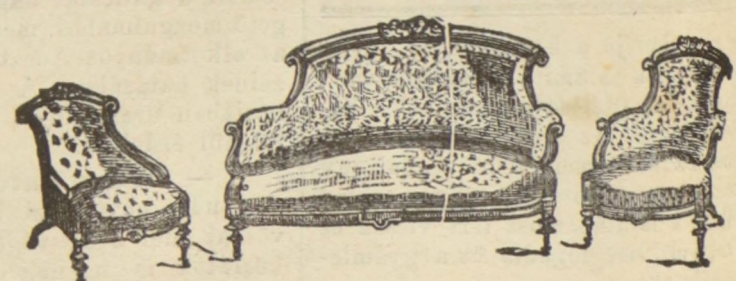
Becsés pártfogását kéri a nagyérdemű közönségnek maradok kiváló tisztelettel alázatos szolgálók

234 [3-10]

ZOLNAI ANDRÁS.

a borbély-üzlet tulajdonosa.

Finom munka jutányos ár!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy mintán a régi butoraktár helyiségéből az ujonnan berendezett saját házam alatti bolt helyiségbe átköltözök, azt a kor kívánalmához képest gazdagon, egész ujonnan mindenemű kész

butorokkal
elláttam.

A midőn a lehető jutányos ár és pontos szolgáltról re-voimet biztosítom, egyszersmind értesíteni kívánom, hogy mindenemű szakmámhoz tartozó munkát, úgy házhöz menni beretválni, havonként vagy évre jutányosan.

Épület munkákat és olajos festéseket

ugy helyben, mint vidékre elvállalok s azon kedvező helyzetben vagyok, hogy szokat biztos helyre részletfizetés mellett, szintén a lehető olos árban készíthetem.

Kérem a nagy. érd. közönség becses pártfogását.

Tisztelettel:

VINCZE JÓZSEF

asztalos,

234. (4-*)

Belközép-utca 47. sz. saját házámban.

BUTOR